

Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale

Planul de acțiuni CoARA

Aderarea IDSI la COARA

[Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale](#) (IDSI) din Republica Moldova este o instituție științifică specializată în oferirea suportului științific și instrumentar pentru dezvoltarea societății informaționale. De-a lungul existenței sale, IDSI a încercat să promoveze integritatea și excelența în comunitatea academică din Republica Moldova. În 2014 instituția [a aderat la Carta Europeană a cercetătorilor și Codul de Conduită pentru Recrutarea Cercetătorilor](#), în 2017 [a obținut logoul "Excelența Resurselor Umane în Cercetare"](#) (HRS4R), dar și a aprobat [Politica de acces deschis](#) și [Codul de etică și deontologie profesională](#), iar ulterior a aderat și la alte inițiative internaționale relevante pentru promovarea și realizarea cercetărilor științifice de calitate (de ex., în 2023 [a devenit membru la OpenAIRE](#)). IDSI a promovat, în comunitatea științifică din Republica Moldova, [Manifestul de la Leiden pentru măsurarea cercetării](#) și Declarația de la San Francisco privind evaluarea cercetării (DORA).

Ținând seama de principiile promovate, IDSI a salutat elaborarea, la nivelului Uniunii Europene, a [Acordului privind reformarea evaluării cercetării](#). Odată cu apariția Coaliției pentru Reformă în Evaluarea Cercetării (CoARA) și deschiderea acesteia pentru toți cei interesați, IDSI a analizat detaliat angajamentele și principiile care se conțin în Acord și a decis că acestea corespund aspirațiilor instituției. În consecință, instituția a semnat online acordul pe [site-ul CoARA](#), iar la 26 octombrie 2023 IDSI a fost notificat că solicitarea de a deveni membru CoARA a fost acceptată și validată de către Consiliul director al Coaliției. IDSI a informat comunitatea despre aderarea la acest organism și importanța implementării celor 10 angajamente în Republica Moldova prin diverse acțiuni, inclusiv [un articol pe pagina web a instituției](#).

Rolul IDSI în ecosistemul cercetării din RM și în evaluarea acesteia

IDSI este instituția din Republica Moldova care deține cele mai multe și valoroase resurse informaționale privind cercetarea-dezvoltarea națională: [Instrumentul Bibliometric Național](#) – publicații, [Expert Online](#) – cercetători, [Raportare.stiu.md](#) – rezultate ale proiectelor de cercetare, [Conferințe.stiu.md](#) – evenimente științifice, [IDSI TV](#) – transmisiuni online a evenimentelor științifice, [Indicatori CDI](#) – indicatori ai sistemului de cercetare-dezvoltare ș.a. Institutul este - centrul științific cel mai important la nivel național cu preocupări în domeniul evaluării științei (știința despre știință), elaborând lucrări precum „[Strategia cercetării științifice: evidențe din Republica Moldova](#)”, „[Cadrul metodologic privind evaluarea proiectelor și programelor de cercetare-dezvoltare în Republica Moldova](#)”, „[Indicatori cercetare-dezvoltare 2020](#)” sau „[Tipuri de rezultate ale activităților științifice](#)”.

În așa fel, instituția asigură un cadru transparent și responsabil pentru evaluarea cercetării în Republica Moldova. Având la dispoziție resursele informaționale, experții evaluatori se pot concentra pe evaluarea calității propriu-zise a rezultatelor științifice, beneficiind de asistența necesară pentru luarea unor decizii bazate pe dovezi.

Din aceste considerente, IDSI își propune prin acest plan, pe lângă implementarea în instituție a angajamentelor, să promoveze la nivel național evaluarea responsabilă a cercetării, aliniată la principiile directoare stabilite de CoARA. Acest fapt este determinat și de faptul că autonomia instituțională este limitată în Republica Moldova și evaluarea cercetării este reglementată în mare parte la nivel național.

Activitățile de realizare a angajamentelor CoARA de către IDSI

Activitățile propuse includ:

Nr.	Denumirea acțiunii	Angajamentul CoARA	Perioada de realizare	Notă
1	Ajustarea reglementărilor și procedurilor de evaluare interne a personalului științific și a rezultatelor obținute în IDSI la principiile COARA	1, 6	2024-2028	Urmează să fie revizuite criteriile și procedurile de evaluare ce țin angajare, promovare în carieră și premiere (odată cu completarea / stabilizarea cadrului normativ național).
2	Încurajarea cercetătorilor IDSI să devină evaluatori ai diferitor organisme de expertiză	2	2024-2028	Încurajarea se va face prin luarea în considerare a activităților de evaluare la promovare și recompensare.
3	Avizarea proiectelor de acte normative în domeniul cercetării, elaborate de autoritățile publice centrale	1, 2, 3, 6	2024-2028	Angajamentele indicate a CoARA se referă la aspectele pe care ne vom axa în expertiza proiectelor actelor normative și în propunerile înaintate.
4	Avizarea proiectului Metodologiei de evaluare a organizațiilor din domeniul cercetării și inovării	1, 2, 4, 5	2024	Conform planului MEC, această metodologie urmează să fie aprobată în 2024. Angajamentele indicate a CoARA se referă la aspectele pe care ne vom axa în expertiza proiectului actului normativ și în propunerile înaintate (în special cu accent pe necesitatea luării în considerare a diferitor contribuții, în funcție de domeniul științei și misiunea organizației; pe necesitatea ca organizațiile să fie evaluate nu numai în funcție de rezultatele cercetării, ci și în funcție de contribuția lor mai amplă la ecosistemul de cercetare și contribuția la generarea de cunoștințe și impact științific, tehnologic, economic, cultural și societal).
5	Elaborarea propunerilor de revizuire a unor acte normative în conformitate cu principiile CoARA și înaintarea acestora Ministerul Educației și Cercetării (MEC), Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD)	1, 2, 4, 5, 6	2024-2028	Angajamentele indicate a CoARA se referă la aspectele pe care ne vom axa în revizuirea actelor normative și în propunerile înaintate.

	și altor factori de decizie (proponeri de modificare a criteriilor și instrumentelor de evaluare).			
6	Promovarea clasificatorului „Tipuri de rezultate ale activităților de cercetare-dezvoltare”, elaborat de IDSI, pentru a fi aprobat la nivel național	1, 2, 6	2024-2026	Prin aprobarea acestui document ne propunem ca la raportarea proiectelor de cercetare să fie înlocuită axarea pe publicații prin evaluarea rezultatelor științifice propriu-zise. Tipurile de rezultate includ o varietate de posibile contribuții.
7	Organizarea seminarelor/webinarelor de dezbatere a diferitor aspecte a reformei evaluării cercetării, inclusiv a prevederilor CoARA, the San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA), the principles proposed by the Leiden Manifesto for research metrics, the Hong Kong Principles for assessing researcher și alte initiative.	2, 7, 8	2024-2028	
8	Promovarea principiilor CoARA printre doctoranzi	7	2024-2028	Acest proces are loc în contextul transmiterii susținerii publice a tuturor tezelor de doctorat de către IDSI
9	Studierea diferitor aspecte ale evaluării cercetării, elaborarea articolelor științifice, prezentarea lor la conferințe și publicarea în reviste.	7, 10	2024-2028	Acest punct se încadrează într-una din prioritățile științifice ale IDSI – științifică (research on research).
10	Pregătirea materialelor privind evaluarea responsabilă a științei (articole de popularizare a științei, scurte informații) și plasarea acestora pe pagina IDSI și pe rețelele de socializare	7	2024-2028	
11	Combaterea publicării în ediții pseudoștiințifice de tip prădător: - organizare de webinare; - înaintarea unei propuneri de proiect la acest subiect; - stabilirea unei Liste de publicații pseudoștiințifice în care se publică cercetătorii moldoveni;	2, 6, 7, 10	2024-2027	Publicarea în ediții pseudoștiințifice este un proces îngrijorător care a luat amploare în Republica Moldova (inclusiv ca urmare a utilizării inadecvate a indicatorilor bibliometrici și a acceptării principiului „Publish or Perish”).

	- elaborare propuneri de combatere a fenomenului și înaintarea acestora factorilor de decizie ș.a.			
12	Asigurarea transparenței rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare (colectarea clară și transparentă a datelor), prin menținerea și dezvoltarea instrumentelor informatice gestionate de către IDSI	10	2024-2028	Menținerea și dezvoltarea instrumentelor informatice este un sprijin pentru o evaluare responsabilă în conformitate cu principiile CoARA, dar și permite accesul celor evaluați la datele și analizele utilizate.
13	Campanii de conștientizare și de promovare a eticii și deontologiei profesionale în cercetare, inclusiv webinare, studii și postări privind abaterile de la normele de bună conduită în cercetarea științifică ș.a.	7	2024-2028	Activitatea este necesară pentru ca în evaluarea cercetării să fie luate în considerare doar rezultatele științifice care respectă standardele etice și de calitate.
14	Dezvoltarea colaborării cu Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (ANACEC), ANCD și MEC pentru a promova evaluarea responsabilă a cercetării, prin înaintarea propunerilor de modificare a reglementărilor, invitare la webinarurile organizate de către IDSI și alte acțiuni	8	2024-2028	Prin această activitate se urmărește familiarizarea cu și aderarea la angajamentele CoARA (campanii de Advocacy) a organismelor din Republica Moldova responsabile de evaluarea cercetării la nivel național.
15	Monitorizarea și raportarea activităților de implementare a angajamentelor CoARA de către IDSI	9, 10	2024-2028	Activitatea se va desfășura pe plan intern și extern, inclusiv în cadrul participărilor la întrunirile organizate sub umbrela CoARA.